

Lomakkeen täyttöohjeet

Huom! Projektit ja kehitysohjelmat täyttävät tiedot omaan tiedostoon. Kukin projekti/kehitysohjelma kopioi tämän tiedoston, tallentaa alkuperäisen tiedoston kanssa samaan kansioon ja nimeää niin, että projektin/kehitysohjelman nimi näkyy tiedostonimen lopussa. Tarvittaessa projekteja voi ilmoittaa myös samalla lomakkeella.

1) Lomakkeen tarkoitus ja ilmoitettavat erät

Tällä lomakkeella ilmoitetaan ympäristön- ja ilmastonsuojelutuotot, -kulut ja -investoinnit sekä kuvaus kaupungin talouden kannalta olennaisimmista ympäristö- ja ilmastotoimenpiteistä. Tiedot esitetään soveltuvin osin kaupungin tilinpäätöksen Ympäristö- ja ilmastotekijät -osiossa. Ympäristövastuut ilmoitetaan tilinpäätösohjeen liitteellä 3 Liitetietojen tiedonkeruulomake.

2) Tietojen raportoiminen ja kokoaminen SAP-järjestelmästä

Ympäristöerien tunnistaminen

Ohjeistusta ympäristöerien kirjaamiseen löytyy Taskusta: Työn tueksi/Talous/Kirjanpito ja kirjausohjeet/Tililuettelo ja tilien kirjausohjeet/Liite 3: Ympäristö- ja ilmastoerien kirjaaminen 1.1.2025 alkaen. Ohjeessa on lueteltu ympäristön- ja ilmastonsuojelutoiminnan toimintoalueet ja niiden sisällöt.

Ympäristöerien SAP-raportointi

Ympäristöerät kootaan SAP-järjestelmään syötettyjen kirjaustunnisteiden (toimintoalue) avulla. Tuloslaskelman tulot ja menot sekä investoinnit voidaan raportoida mm. SAP BW:n raportilla: Talouden raportit -> Tuloslaskelma ja Investointivertailu (peruskaupunki ja liikelaitokset). Investointimenot voidaan raportoida myös projektiraporttien avulla esimerkiksi CJ13- tai S_ALR_8701190-raporteilla ja poistot S_ALR_8701190-raportilla. **Poistot välillisistä ympäristöinvestoinneista ilmoitetaan välillisinä ympäristökuluina.** Tarkemmat ohjeet yllä mainittujen raporttien käyttöön löytyvät koulutusmateriaalista Taskusta: Työn tueksi/Talous/Kirjanpito ja kirjausohjeet/Koulutus- ja esittelymateriaalit/Ympäristöerien kirjaaminen, koulutusmateriaali. **Huom! Mikäli toimintoalueille ei ole tehty kirjauksia, mutta yksikössä on kuitenkin tieto siitä, että ympäristön- tai ilmastonsuojeluun liittyviä menoja, tuloja tai investointeja on ollut, tulee yksikön raportoida tiedot muuta kautta ja ilmoittaa ne tällä lomakkeella.**

3) Lomakkeen täyttäminen

Ympäristö- ja ilmastoerien kirjaaminen

Ympäristön- ja ilmastonsuojeluun liittyvät tuotot, kulut ja investoinnit kirjataan niitä vastaaville välilehdille. Välilehdelle "Henkilöstökustannukset" kirjataan niiden työntekijöiden työpanos, joka kokonaan tai osittain kohdistuu pysyvästi ympäristön- tai ilmastonsuojeluun. Välilehdellä "Tiedot toimintakertomukseen" kuvataan tarkemmin merkittävimpiä ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitä, jotka esitetään soveltuvin osin kaupungin toimintakertomuksessa. **Jokaisen raportoidun summan kohdalle tulee kirjoittaa lyhyesti mistä eristä kyseinen summa pääosin koostuu.**

Kirjaukset tytäryhteisöiltä ja ulkopuolisilta tahoilta

Ympäristön- ja ilmastonsuojelutulojen, -menojen ja -investointien tiedot kerätään koko kaupunkikonsernista. Lomakkeella ilmoitetaan erikseen kaupungin ulkoiset ja kaupunkikonsernin ulkoiset erät.

Kaupungin ulkoisilla erillä tarkoitetaan kirjauksia tytäryhteisöiltä ja kaupunkikonsernin ulkoisilla erillä tarkoitetaan kirjauksia, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista Tampereen kaupunkikonsernin ulkoisten tahojen kanssa. Kaupungin sisäisiä (kumppanikoodit 1110–1550) eriä ei ilmoiteta lomakkeella. Esimerkiksi ostot Tampereen Energialta (kumppanikoodi 2210) ilmoitetaan lomakkeella kohdassa "kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä". Luettelo konserniyhteisöistä on tilinpäätösohjeen liitteellä 6 ja listaus kaupungin ja kaupunkikonsernin kumppanikoodeista löytyy Taskusta: Työn tueksi/Talous/Kirjanpito ja kirjausohjeet/Talouden SAP-perustiedot/Kumppanikoodien käyttö/Liite 1: Kumppanikoodit SAPissa (15.9.2025).

Liite 2
Konsernihallinto
Talousyksikkö
27.11.2025

Ympäristöerien lomakepohja
Tilinpäätös 2025

Dnro TRE:5215/02.02.02/2025

SAP-YRITYS/YKSIKKÖ:

Ympäristöerien laadintaa varten tarvittavat tiedot

Ympäristötuotot

Ympäristötuloja ovat esimerkiksi erilaiset ympäristönsuojelutoiminnasta saadut myyntitulot, maksutulot, ympäristönsuojelutoimenpiteisiin saatavat toiminta-avustukset tai hankkeiden saamat avustukset. Myyntituloja syntyy ympäristönsuojelutoiminnan myyntituloina, maksutuloja esim. ympäristölupamaksuista sekä jätemaksuista ja toiminta-avustuksia esim. pilaantuneiden maiden kunnostukseen tai öljyntorjuntaan saaduista avustuksista.

	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä €	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
Ulkoilmansuojelu	411			0,00	
Ilmastomuutoksen hillintä	412			0,00	
Ilmastomuutokseen sopeutuminen	413			0,00	
Kestävä liikkuminen	414			0,00	
Kiertotalous	415			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	420			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	430			0,00	
Maaperän ja pohjaveden suojelu	440			0,00	
Melun ja värinän torjunta	450			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	460			0,00	
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	470			0,00	
Ympäristöjohtaminen ja -kehittäminen	481			0,00	
Ympäristökoulutus, -kasvatus ja -neuvonta	482			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

Ympäristöerien laadintaa varten tarvittavat tiedot

Ympäristökulut

Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi.
Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää tai korjata ympäristöhaittoja, parantaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.
HUOM! Välillisinä ympäristökuluina kirjataan ja ilmoitetaan ainoastaan välillisten ympäristöinvestointien poistot ja leasing-vuokrat.

VÄLITTÖMÄT YMPÄRISTÖKULUT	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
Ulkoilmansuojelu	411			0,00	
Ilmastonmuutoksen hillintä	412			0,00	
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	413			0,00	
Kestävä liikkuminen	414			0,00	
Kiertotalous	415			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	420			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	430			0,00	
Maaperän ja pohjaveden suojelu	440			0,00	
Melun ja värinän torjunta	450			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	460			0,00	
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	470			0,00	
Ympäristöjohtaminen ja -kehittäminen	481			0,00	
Ympäristökoulutus, -kasvatus ja -neuvonta	482			0,00	
Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut	490			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

VÄLILLISET YMPÄRISTÖKULUT	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
<i>Huom. ainoastaan tilikauden aikana tehdyt välillisten ympäristöinvestointien poistot sekä leasing-vuokrat.</i>					
Ulkoilmansuojelu	611			0,00	
Ilmastonmuutoksen hillintä	612			0,00	
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	613			0,00	
Kestävä liikkuminen	614			0,00	
Kierotalous	615			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	620			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	630			0,00	
Maaperän ja pohjaveden suojelu	640			0,00	
Melun ja värinän torjunta	650			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	660			0,00	
Muut	689			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

Ympäristöerien laadintaa varten tarvittavat tiedot

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestointi on meno, joka syntyy ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristön- ja ilmastonsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin eli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan.

Välittömät ympäristöinvestoinnit ovat ensisijaisesti ympäristön- ja ilmastonsuojeluun tähtääviä investointeja. Välilliset investoinnit on tehty ensisijaisesti muuta tarkoitusta varten, mutta niistä syntyy myös ympäristöhyötyjä. Leasing-rahoitteiset investoinnit voivat olla joko välittömiä tai välillisiä ympäristöinvestointeja, jotka eivät käytettävästä rahoitusmallista johtuen tule kaupungin omistukseen (tai omistusoikeus siirtyy vasta sopimuksen päätyttyä, ns. rahoitusleasing). Kustannuksena ilmoitetaan leasing-vuokra koko vuokra-ajalta, mahdollinen jäännösarvo sekä mahdolliset muut hankkeeseen liittyvät olennaiset aktivointikelpoiset kulut.

TASEeseen AKTIVOIDUT YMPÄRISTÖINVESTOINNIT

VÄLITTÖMÄT YMPÄRISTÖINVESTOINNIT	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
Ulkoilmansuojelu	411			0,00	
Ilmastonmuutoksen hillintä	412			0,00	
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	413			0,00	
Kestävä liikkuminen	414			0,00	
Kiertotalous	415			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	420			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	430			0,00	
Maaperän ja pohjaveden suojelu	440			0,00	
Melun ja värinän torjunta	450			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	460			0,00	
Muut	489			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

VÄLILLISET YMPÄRISTÖINVESTOINNIT	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
Ulkoilmansuojelu	611			0,00	
Ilmastonmuutoksen hillintä	612			0,00	
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	613			0,00	
Kestävä liikkuminen	614			0,00	
Kiertotalous	615			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	620			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	630			0,00	

Maaperän ja pohjaveden suojelu	640			0,00	
Melun ja värinän torjunta	650			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	660			0,00	
Muut	689			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

LEASING-RAHOITTEISET YMPÄRISTÖINVESTOINNIT

VÄLITTÖMÄT YMPÄRISTÖINVESTOINNIT	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
Ulkoilmansuojelu	411			0,00	
Ilmastonmuutoksen hillintä	412			0,00	
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	413			0,00	
Kestävä liikkuminen	414			0,00	
Kiertotalous	415			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	420			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	430			0,00	
Maaperän ja pohjaveden suojelu	440			0,00	
Melun ja värinän torjunta	450			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	460			0,00	
Muut	489			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

VÄLILLISET YMPÄRISTÖINVESTOINNIT	Toiminto- alue	Kirjaukset konsernin tytäryhteisöiltä €	Kirjaukset konsernin ulkopuolisilta tahoilta €	Kirjaukset yhteensä	Mistä eristä ilmoitetut summat pääasiassa koostuvat?
Ulkoilmansuojelu	611			0,00	
Ilmastonmuutoksen hillintä	612			0,00	
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	613			0,00	
Kestävä liikkuminen	614			0,00	
Kiertotalous	615			0,00	
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	620			0,00	
Jätehuolto ja roskaantumisen torjunta	630			0,00	
Maaperän ja pohjaveden suojelu	640			0,00	
Melun ja värinän torjunta	650			0,00	
Luonnon- ja maisemansuojelu	660			0,00	
Muut	689			0,00	
Yhteensä		0,00	0,00	0,00	

Liite 2
Konsernihallinto
Talousyksikkö
27.11.2025

Ympäristöerien lomakepohja
Tilinpäätös 2025

Dnro TRE:5215/02.02.02/2025

SAP-YRITYS/YKSIKKÖ:

Ympäristöerien laadintaa varten tarvittavat tiedot

Henkilöstökustannukset

Lomakkeella ilmoitetaan henkilöstökustannukset niiltä osin kuin työpanos kohdistuu ympäristön- tai ilmastonsuojeluun.
Jos kustannukset on eroteltavissa kirjaustunnisteilla, ne täytetään Taulukkoon 1. Muissa tapauksissa kustannukset ilmoitetaan Taulukkoon 2.
Henkilöstökulut ilmoitetaan vain niiltä osin kuin ne eivät sisälly Ympäristökulut-välilehdellä ilmoitettuihin kuluihin.

Esim. seuraavien yksiköiden henkilöstömenot ilmoitetaan kokonaisuudessaan: ympäristönsuojelu (eri toimintoalueita, tarkistettava ympäristöpäälliköltä), jätehuoltoviranomainen (415 ja 470) sekä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö (eri toimintoalueita).
Lisäksi henkilöstömenot ilmoitetaan esimerkiksi joukkoliikenteen (414), kävelyn ja pyöräilyn edistämisen (414) sekä luonnonmukaisten hulevesiratkaisuiden edistämisen (413) osalta.
Yleiskaavoituksen osalta on arvioitu vuodelle 2025, että 25 % henkilöstömenoista kohdentuu ympäristön- ja ilmastonsuojeluun (luvut päivittyvät vuoden 2026 ohjeeseen).
Ne jyvitetään tasaisesti ilmastomuutoksen hillinnän (412), ilmastomuutokseen sopeutumisen (413), kestävä liikumisen (414) sekä luonnon- ja maisemansuojelun (460) välille niin, että kuhunkin luokkaan kohdennetaan 6,25 % henkilöstömenoista.
Viheralueet ja hulevedet -yksikön henkilöstökulujen osalta on arvioitu, että 44 % henkilöstömenoista kohdentuu ympäristön- ja ilmastonsuojeluun.
Tämä osuus jaetaan seuraavasti: 15 % ilmastomuutoksen hillintä (412), 15 % ilmastomuutokseen sopeutuminen (413), 5 % kestävä liikkuminen (414), 3 % vesiensuojelu ja jätevesien käsittely (420), 3 % maaperän ja pohjaveden suojele (440) sekä 3 % luonnon- ja maisemansuojelu (460).
Liikennejärjestelmän suunnitteluyksikön henkilöstökuluista 45 % kohdennetaan toimintoalueelle 414.

Taulukko 1

Taulukkoon tulee täyttää ympäristönsuojelun toimintoalue, kustannukset, kirjaustunnisteet ja kuvaus toiminnasta.

Toimintoalue	Kustannukset	Kirjaustunnisteet (esim. yksikkö, PRR-osa, sisäinen tilaus)	Kuvaus toiminnasta (miksi kohdistetaan ympäristönsuojeluun)

(lisää tarvittaessa uusi rivi)

Taulukko 2

Henkilöt, joiden työpanos kohdistetaan ympäristön- tai ilmastonsuojeluun kokonaan tai osittain (esim. ympäristöasiantuntija, ympäristöinsinööri jne.)
Taulukkoon tulee täyttää ympäristönsuojelun toimintoalue, henkilön nimi ja toiminimi, henkilöstä aiheutuneet henkilöstökustannukset, jotka kohdistuvat ympäristön- tai ilmastonsuojeluun sekä kustannusten laskentaperuste.
Laskentaperusteena voi käyttää esim. arviota siitä, kuinka paljon henkilön työajasta kohdistuu vuodessa keskimäärin ympäristön- tai ilmastonsuojeluun.

Toimintoalue	Henkilön nimi ja toiminimi	Kustannukset ympäristönsuojeluun	Kustannusten laskentaperusteet	Kuvaus toiminnasta (miksi kohdistetaan ympäristönsuojeluun)

(lisää tarvittaessa uusi rivi)

Liite 2
Konsernihallinto
Talousyksikkö
27.11.2025

Ympäristöerien lomakepohja

Tilinpäätös 2025

Dnro TRE:5215/02.02.02/2025

SAP-YRITYS/YKSIKKÖ:

Ympäristöerien laadintaa varten tarvittavat tiedot

Kaupungin talouden kannalta olennaiset vuoden 2025 aikana toteutetut ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet.

Sanallinen kuvaus merkittävimmistä ympäristö- ja ilmastotoimenpiteistä, jotka vaikuttavat olennaisesti kaupungin taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen.